

новною мотивацією студента при виборі навчальної дисципліни? Метою впровадження варіативної складової було надання унікальної можливості студентові самому визначати фахову спрямованість (у межах певної спеціальності), орієнтуючись на свої власні можливості, уподобання та, в кінці-кінців, на певний сегмент ринку праці. Що ж відбувається на практиці? Маючи уже один рік досвіду впровадження індивідуальних планів, помічаємо певну загальну тенденцію при виборі пакетів дисциплін — колективізм або масовість. Не поодинокі випадки, коли майже вся група «за компанію» вивчає той чи інший предмет, при цьому ніяка фахова спеціалізація не впливає на вибір. Чи може викладач, що читає ту чи іншу дисципліну за вибором, змінити цю ситуацію? Однозначної відповіді звичайно ж немає, але робота повинна проводитися й у цьому напрямі. В цьому процесі зацікавленими являються всі сторони. Адже не маючи вагомих аргументів, власної зацікавленості, студент не викладатиметься на всі 100 % на заняттях з одного боку, а з іншого — викладачеві працювати в аудиторії, що скептично налаштована, прийшла «відсидіти» стає надзвичайно нелегко і практично нівелює основну мету впровадження тих чи інших курсів, зводить нанівець всі запропоновані освітні «ноу-хау». Роз'яснювальна робота про можливість практичного застосування набутих навичок, про їх надзвичайну важливість для майбутнього фахівця у певній сфері, про підвищення конкурентоздатності саме цих студентів на ринку праці повинна проводитися особливо активно саме на вибіркових дисциплінах. Адже саме вони є логічним доповненням фундаментальної складової навчального плану студентів, що дадуть змогу поглибити, вдосконалити і розширити набуті знання. Саме при викладанні цих дисциплін викладачі матимуть змогу використати весь арсенал активних методів навчання, адаптувавши набуті базові знання з того чи іншого предмету до практичних вимог сьогодення.

О. М. Залєтов, старш. викл.,
кафедра страхування

УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ: ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЯКОСТІ ІНСТРУМЕНТІВ ПІЗНАННЯ

Пошук нових моделей навчання, технологій їхньої реалізації є на сьогоднішній день характерною рисою розвитку освітнього процесу в нашій країні. Він розвивається по багатьом напрямам

інтеграції в європейську та у світову освітню систем та поступово здобуває впорядкований характер.

Для здійснення інтеграційного процесу важливо поступово переходити від одних напрямів до інших за ступенем їхньої готовності: кадри, технології, навчальні плани, досвід.

Для дальшого розвитку вітчизняної системи необхідно мати договірні зобов'язання зі споживачами майбутніх фахівців як в Україні, так і в країнах СНД, Європі та світі. Тому при навчанні варто використовувати сучасні освітні технології. Найбільш просунутою з них можна вважати Web Lecturing Technology. Однак її ефективне використання вимагає як мінімум: наявності мультимедійних засобів; високошвидкісних каналів передачі даних та методики швидкої передачі знань.

Розробка інтерактивних мультимедіа технологій у мережі Інтернет для подальшого використання в дистанційному навчанні передбачає: доступ до електронних бібліотек і баз даних; електронний лист (містить текст, графічний матеріал); дуплексний обмін звуковою інформацією; відео (QuickTime) конференції; інтерактивні мультимедійні курси.

Дистанційне навчання дозволяє реалізувати індивідуалізовану технологію навчання, задовольнити потребу в освітніх послугах у тому режимі, в якому це найбільше зручно й комфортно тому, якого навчають. Як правило, комп'ютерні засоби розглядаються як інструмент передачі інформації. Найбільш актуальним є розгляд аспектів їхнього використання як інструментів побудови знань. Приведемо основні аргументи використання засобів дистанційного навчання (традиційні комп'ютерні засоби, засоби комунікації та інші) як інструменти пізнання.

1) Кращим способом вивчити що-небудь є навчання цьому інших. Якщо той, якого навчають, сам розробляє деякі задачі та тести для навчання, це дозволяє йому глибше зрозуміти вихідний матеріал, змушує інтенсивно міркувати про досліджуваний предмет і генерувати при цьому ідеї, що неможливо без цих інструментів.

2) У голові кожної людини перебуває деяка «реальність». Він інтерпретує зовнішній мир відповідно до свого досвіду, знань, переконань і світовідчужань. У традиційних методиках навчання ця «реальність» формується в інтерпретації вчителя. Інструменти пізнання дозволяють створювати конструктивістські середовища, що дозволяють студентам будувати власні картини зовнішнього миру й обмірковувати свої власні його інтерпретації. Активність мислення учнів проявляється в тому, що вони не просто слухають і відтворюють один, правильний погляд на реальність, тобто

копіюють знання, а в тому, що вони створюють свій власний погляд на предмет.

3) Навчання за допомогою комп'ютерів має на увазі навчання в процесі інтелектуального партнерства. При цьому той, якого навчають, передає певну частину непродуктивної роботи, наприклад, пов'язаної із завчанням або обробкою великого обсягу даних комп'ютеру, що дозволяє йому самому більш продуктивно думати.

4) Інструменти пізнання базуються на інтелекті того, кого навчають, а не на «інтелекті комп'ютера». Це означає, що відповідальність за планування, ухвалення рішення й самоконтроль процесу навчання залежить від студента. Проте, комп'ютерні системи служать каталізатором придбання знань і навичок, якщо сприяють обмірковуванню, дискусії й вирішенню проблем.

Ф. А. Зінченко, асистент,
кафедра міжнародних фінансів

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Сучасна вища національна освіта характеризується процесом переходу від навчання у формі викладання (від англ. «teaching») до навчання у формі вивчення («learning»). Подібні тенденції серед трьох головних трьох стадій освіти — викладання, засвоєння і підтвердження результатів навчання, виділяють на перший план засвоєння.

В той же час не варто забувати про нерозривність зазначених стадій освітнього процесу. Ефективність навчання полягає у взаємозв'язку лекцій, семінарських занять, індивідуально-консультативної та самостійної роботи. При цьому в умовах переорієнтації навчання студентів з суто інформативних колективних форм на розвивальні індивідуальні та особистісно-орієнтовані актуальною постає проблема вдосконалення оцінювання отриманих знань (підтвердження результатів навчання).

Не дивлячись на інтенсивне впровадження активних методів навчання (тренінгів, дискусій, ділових ігор) значення семінарських занять зменшилось, але не втратило свого значення. Це не дивно, оскільки саме семінарські заняття забезпечують безпосе-